

Casal de la Gent Gran Associació de Jubilats de Cardedeu

Butlletí informatiu núm. 85, agost 2017

Ja que hem arribat al mes d'agost, mes de festes i disbauxes, mes de vacances i festes majors, voldria dedicar exclusivament aquest butlletí, o la major part del mateix, a fer esmena dels records aquells, de la nostra infantesa i joventut, que farcits d'enyorança visquérem en uns temps que no oblidarem mai. Aquelles festes majors del nostra poble amb la seva elegància, envelats de cordes i robes i les pistes de ball amb el terra de catifes una mica boterudes pel desnivell del terreny.

El neguit que a nois i noies ens portava de cap per saber quin vestit per la festa gran ahuriem d'estrenar o tal vegada ja patiem per si la noia que t'agradava voldria ballar la dansa amb tu.

Aquella sessió de ball

EL BALL DE DEU... que es fa a les dotze o a les tretze.

q
c
A

Gentilment m'oferí el braç...

i
m
ue

Després... després seguirem dansant...

ries
'ofeg
orna

Va agafar-me la mà i va dir-me...

i la

ENVELAT: FESTA MAJOR

En la nostra joventut, no hauríem pogut imaginar una Festa Major sense l'envelat. La Festa Major era l'envelat i l'envelat era la Festa Major. Es clar que hi havia categories. L'envelat podia ésser més gran o més petit , segons la importància de la població. Més, tingueu per entès que quan és donava el primer cop de perpal, de fet, ja començava la Festa Major. Els pollastres deien adéu a la família i el mestre engegava la mainada perquè sabia que encara que fes estudi no hi anirien. I quan s'aixecaven les antenes amb la bandera al cim, era quelcom transcendental per al poble. hi havia mobilització general i per tot arreu se sentia el mateix: Ja el tenim ací. Escric tal com porta la revista dedicada a la Festa Major:

“A aquest crit vosaltres no li donareu importància, i en té. Mireu si en té, que aquest espectacle només el gaudireu un cop a l'any. Els infants, perquè saben que faran festa tres dies i jugaran dintre de l'envelat; els joves, perquè creuen que les il·lusions emmagatzemades durant tres cents seixanta cinc dies, en aquells dos o tres poden esdevenir realitat; els pares perquè veuran els fills: els avis, els nets al redós de la taula, i dintre l'envelat més tard, faran balanç , els joves del succeït durant l'any i els vells de tota la vida en un ambient d'alegria i tranquil·litat.”

EL BALL DE RAMS

Això abans; quan els balls de rams eren de rams i els rams eren de flors.

Jo n'he vist de totes maneres d'envelats: de luxosos, de no tant luxosos i de gens luxosos. N'hi tants, que se'n veuen per tots els gustos. Per la festa major sembla que tota societat de ball que s'estimi ha de tenir un envelat si no vol perdre el seu prestigi.

Quan refila el cornetí
es remou tot l'envelat,
doncs ja se sap que vol dir,
que el ball de rams ha arribat.

Cabell ondat, mirada gilbertenca, corbata de cinc pessetes (cosa poc corrent avui dia), flor al trauc i una cigarreta anglesa en una mà i un bastonet flexible a l'altra. Veus-aci el perfecte «castigador» d'envelat. Si a la vegada hi afegiu unes espatlles quadrades, un caminar segur i un gest de perdona-cors, obtindren la quinta-essència de l'art de castigar. Per a ell no hi ha res en el món com trepitjar cors femenins. És la catifa que més li plau. Sonriu a una, per a donar gelosia a l'altra. És l'home feliç, amb camisa de seda. Fuma pot de 0'85, però per la festa

major s'ha comprat «Muratis». Fa més elegant; encara que tinguin gust de palla cremada. A més, si *cau* alguna forastera, és més fàcil engatusar-la. Un salta-taulells no pot fumar tabac anglès. Així, pot passar pel fill de l'amo. Fora d'aquesta debilitat, és un bon xicot. No té cap malícia. Li prenen el pèl i encara li fa gràcia. Quan ha fet prou desgràcies, es casa amb la noia més desmanegada del poble.

El «carnelero» ha entrat a l'envelat. Porta l'establiment arran dels caps i va oferint la seva mercaderia amb una insistència empalagosa. No hi fa res que li dirigiu una mirada carregada amb bala; ell es fa el desentès. Si esteu sol, ni us mira; però si teniu parella, ja heu begut oli. Per més interessant que sigui la conversa, es fica talment entre els dos i vinga mostrar paquets de caramels i de pastilles de xocolata. Amb tot i que sou el que paguen, ell no es dirigeix sinó a la balladora, fent-li la propaganda dels seus productes. La noia, naturalment, li diu que no vol res, que fa poc que ha sopat, etc., etc. Però ell, tossut, vol rendir la plaça. Per fi, tant insisteix, que teniu un rapt de galanteria. — Si vol alguna cosa, vostè mateixa. — No, no, gràcies; no es molesti... — Però ho diu en un to de veu tot ennaigat... Dintre seu queda el desig insatisfet de desfer la cinteta blava d'aquells paquets, i sobre tot, que les amigues ho vegin. Sé d'un amic meu que quan li oferien aquests paquetets de xocolata, es treia el venedor del davant demanant-li que amb la xocolata li portés un llonguet. No fallava; no el veia més.

A cada poble n'hi ha un, veritat? Doncs bé, a cada envelat n'hi ha una parella. Aquesta parella no és de boigs; però, vaja, tenen una enfermetat potser pitjor: el «delirium tremens» de la dansa. No es deixen ni un ball. Per ells dos, quan són a l'envelat, no hi ha res més al món que *xarles, fox, simys...* Vinen l'èxtasi del ritme. Quan ballen, posen la cara greu i la mirada perduda en l'infinit.

No parlen mai. La seva única preocupació és aquest nou punt de «tango» que tenen assajat i que encara no saben si els sortirà prou bé. Això els amotina. Saben que són el centre de les mirades de tothom. Tot voltant, creuen sentir damunt seu el pes de l'admiració que causen i seria per ells un fracàs imperdonable l'equivocar-se en algunes d'aquelles giragones tan complicades. Moltes vegades es prometen, i fins i tot fan el sacrifici de casar-se. Llavors és quan comencen a ballar-la.

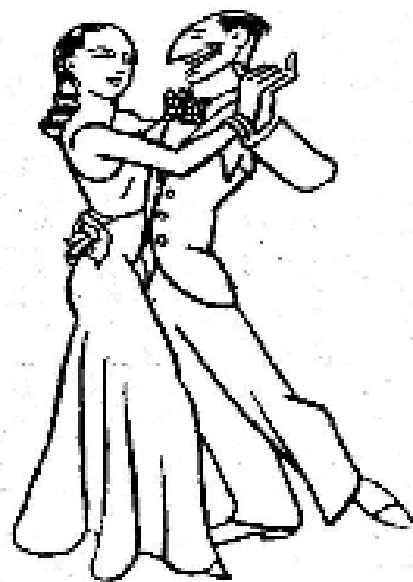

—Tanmateix, En Peret cada dia és més baliga-balaga. Tant com m'he mirat al mirall! No crec pas que sigui tan llejta com això! Fins crec que sóc bonica i tot... I ves per què? Per res. Es clar, ara en té més per escollir. Diumenge, a la sala bé prou que correrà per mi. Si tots són iguals... Et fan la gara-gara, però així que arriba la festa major volen anar per les seves. No n'hi ha un pam de net... Té, ara fa veure que no em veu. El poca-vergonyal! Prou que m'ha vist; però fa el

desentès. Ai, ja comencen a tocar! Aquests músics sí que ho fan bé. Déu meu, ja ballen i aquell encara no veu... Mira-te'l, el grandíssim, va a buscar aquella de La Garriga! Oh! Ella li ha dit que no. Quina cara més trista que posat! Pobret! Té, ara em saluda. Després de la carbassa vens amb mi? Doncs et faràs fumer, que no vull ésser plat de segona mà. ¡Quin somriure de trapella que té! No sé què fer, si dir-li que sí o que no. Bé, vaja, per aquesta vegada el perdono.

—Que anem, Carmeta?

Ancin-hi, Peret.

Aquesta parella és diferent. Són la parella que trobo més simpàtica de l'envelat. Ella sap ballar, però no hi dóna importància. Ell també, però no s'hi capfica. El més interessant, per ell, és «ella», la que té en els braços. L'hi parla més que un lloro. Li conta que estudia per apotecari, però que té un amic que estudia per enginyer. Ves quina casualitat, eh? Ellariu; ell s'entusiasma, i vingariure. I així cada ball. Per ells dos el ball és un medi, no un fi. Van fent la seva

via, sense molestar a ningú, sense ficar-se amb ningú, i són feliços. A vegades també acaben en casori; però potser millor que aquest casori és el record que guarden dintre seu d'aquelles hores a l'envelat. Passats els anys, recorden aquella noia i sempre la veuen voltada de llum i reient, mostrant unes dents blanques, molt blanques. I no envelleix mai. Per ella és eternament jove.

Evidentment el món evoluciona. Poden pujar-hi de peus i fins si volen baixar-hi de cap. Avui no és igual que fa cinc anys. Aquesta evolució havia de fer-se sentir forçosament en l'envelat. No hi ha cap raó perquè es mantingués al marge de les reformes que continuament tot ho trasbalsen. On hem vist millor aquesta evolució és en els balls de rams. Abans, el ram era el què el seu nom indica: un

ram, res més que un ram; un xic esquifit, això sí, però un ram a la fi. Avui, del ram d'ahir ja no en queda res. Veureu que els joves a la balladora li porten un estoig de manicura, una ampolleta d'essència, un urbà de celuloide, un mocador de butxaca... Coses petites, insubstancials; coses que, fora d'aquell moment, no tenen cap utilitat. Aquest any sembla que veurem grans reformes en aquest aspecte. Diuen que hi ha la intenció de donar, pels balls de rams, una butifarreta negra. Jo, francament, no puc menys que aplaudir la idea. Ja era hora de que es pensés en coses més pràctiques i de més nutrició. Bé està el romanticisme, però una butifarra del greixet, no diguin...

¿Qui és que no coneix el miracle dels pans i dels peixos? Ningú. Tot-hom sap que Jesús va multiplicar-los de tal manera, que tot un poble en pogué menjar i treure's la gana que de temps ha l'emmagria. Doncs bé; aquest miracle, comparat amb el que cada any es repeteix en els envelats, no és res. L'home que ven els números per a rifar la toia, és un Mesies de segona o tercera categoria. Esgargame-llant-se, us fa saber que són els últims

números que queden; que ja s'han acabat, i que si no us doneu pressa us quedareu sense. I així que ha desaparegut un plec de tires, talment com per art del dimoni en surten de noves i, oh, miracle, també són els últims. I quan s'han acabat aquests últims en surten d'altres i així sempre. Fins que ja tip de fer miracles i de vendre els últims, ven els primers.

Pobrets!, aquests que subhasten els últims números fan una mala fi: tots acaben tísics del coll o patint de la melsa!

=====

No sé si totes aquestes curiositats agradaran als qui s'interessen per aquest butlletins que mensualment van sortint i en els que m'esmerço per a així pugui ser. Podria posar moltes més coses que he anat trobant en diaris i revistes que potser alguns recordaran. D'aquest tema dels envelats i les festes majors per exemple se'n podrien omplir varis butlletins, però de moment deixem la cosa així.

L'envelat!.....Quantes coses ens recorda aquest nom!

Quins moments de la nostra vida i de la nostra joventut ens porta a la memòria.

Eren pocs els pobles que per la festa major no feien el seu envelat més o menys gran i mai era d'esperar ni creure que algun dia desapareixerien.

Ara ens hem d'anar adaptant a la vida moderna i com diuen, ballar per el ball que toquen.

=====

SANT JOAN DE LES ABADESSES

La sortida del passat dia 12 de juliol, ens portà fins a Sant Joan de les Abadesses per a fer una visita al Palau de l'Abadia que tal i com ara la veiem és el resultat de una llarga successió de construccions i reformes que comencen el segle XIV quan l'abat Pere de Soler dóna forma a les dependències del Monestir ja existents, on ell mateix residia. Serà un altra abat Arnau de Vilalba, qui al segle XV ennoblirà el casal amb elements d'estil gòtic i la construcció del petit claustre que comunica les diferents parts del Palau.

Diuen que per les terres de la Vall de Ribes i del Ripollès en general, un dels senyors feudals que hi van deixar un record més viu i, s'ha de dir tot, més desagradable, va ser el Compte Arnau, que alguns diuen que era de la noble família dels Mataplana.

Durant molts segles se l'ha recordat, si no se li recorda encara per Ribes i Campelles, Campdevàdol, Gombren, Ripoll i Sant Joan de les Abadesses. No és gens estrany que hi deixés aquest record, el Compte Arnau, perquè es veu que quan era viu en va fer de l'alçada d'un campanar, i quan era mort, encara tenia el mal costum a la nit, de passar dalt del cavall, amb tot de gossos que bordaven, bé que, com que el Compte Arnau s'havia convertit en una ànima en pena.

No cal dir que va ésser una altra sortida que tan la visita com el menjar al restaurant "La Font del Grèvol" de Sant Joan les Fonts, varen complaure a tothom, acabant amb una bona sessió de ball amb acordió i bateria.

=====

CASES DE PAGÉS

CAN PERE MENUT

09/08/2004

CAN CUIXA

10/08/2004